

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség: Strada Printul Carol
(Szilágyi Dezső-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

Szerbia a cseh és a román kormányt figyelmezteti a fiumei veszedelemre

Olasz és jugoszláv csapat mozdulatok a Quarneroben

— Bud. tud. cenz. táv. —

A londoni Timesnek jelentik Rómából: Fiume és Susák közt a hidat felrobbantották. Ennek a hírek megerősítése még nem érkezett meg. Susákba a ma délelőtt érkezett hírek szerint délszláv csapatok érkeztek meg.

A Belgrádból és Szófiából érkező hírek egyre válságosabbnak tüntetik fel a helyzetet a jugoszláv-bolgár határon. A legújabb hírek szerint huszezer főnyi jól felszerelt, tüzérséggel is rendelkező macedon bandák szeptember 20-ára be-törést terveznek jugoszláv területre. A veszélyeztetett ha-

társzélre jugoszláv csapatokat küldtek és a jugoszláv kormány az antant valamennyi hatalmát és a román kormány követi révén figyelmeztette a helyzet kritikus voltára.

Az elmúlt éjszaka olasz csapat-erősítések érkeztek Fiume köz-ébe. Abbáziában két arditó zászlóaljat helyeztek el. A határ köz-vetlen közelébe néhány fascista légió érkezett.

Az olasz csapatösszevonások Fiume közelében sokkal nagyobb arányúak, mint amilyenek az el-ső jelentések alapján tartani le-hetett. Londonban úgy tudják,

hogy a határra négy olasz had-osztályt és öt fascista légiót kon-centráltak. Angol diplomáciai körökben attól tartanak, hogy Olaszország igen rövid időn be-lül, talán már a legközelebbi órákban annektálja Fiumét.

A londoni szerb követ tegnap este megjelent a külügyminisz-teriumban és beszámolt lord Curzonnak azokról az értesüle-sekről, amelyeket a jugoszláv kormány az olasz csapatösszevo-násokról szerzett. A követ fel-kérte az angol külügyminisztert, hogy a béke fenntartása érdeké-ben lépjen közbe az olasz kor-mánynál.

épületet, — még nem jelent jog-feladást részéről, mert hiszen mihielyt saját főgimnáziumának újból való megnyitását a minisz-ter megengedi, abban a pillan-tban a katolikus püspökség (amely a magániskolát felállíta-ni akarta), megszüntetné ezt a magániskolát és visszaadná a he-lyiségeit a rendnek. Miután, ere-deti rendeltetése szerint, az uri-uccai telek csakis katolikus is-kola célját szolgálhatja, ennél-fogva minden más felhasználás ellen eleve tiltakozik a premont-rei rend.

Ezzel kapcsolatban érdeklődött a Nagyváradai Estilap munkatársa arra nézve is: mikor nyílik meg a püspökség magán-gimnáziuma, amelynek felállítá-sára a közoktatásügyi miniszter — mint annak idején megírtuk — bizonyos feltételekkel megad-ta az engedélyt. Ezt a választ nyertük:

A püspökség annak idején részletes választ adott a közok-tatásügyi miniszternek arra néz-ve, hogy a kívánt feltételeknek a legmesszebbmenően eleget tud-tenni. Rámutatott, hogy a ma-gániskola céljára olyan épület, felszerelés és tanári kar áll ren-delkezésére, amely egész Erdély-ben ritkítja párját. Most aztán az a lakónikus válasz érkezett a minisztertől (aki két hónappal előbb hozzájárult az iskola felál-lításához) hogy a katolikus ma-gániskola megnyitását nem enge-délyezi. Ennyi az egész.

Megint rekvirálni akarják a váradi premontrei rendházat

A miniszter nem engedélyezi a katolikus magángimnázium megnyitását

Sohogysem akarnak végetérni a kellemetlen kombinációk a pre-montrei rendház körül. Alig pár hete, hogy egy főügyési végzés alapján leszedték a pecsétet a tantermek és szüzek ajtairól és akkor azt hittük, hogy a feleke, amit az igazságszolgálat adott,

a következőket mon-

— A rend igazgatósága sem-mit sem tudott arról, hogy épüle-tét megint rekvirálni akarják, éppen ezért megütközéssel ol-vasta ma reggel az erre vonatko-zó híreket.

Eddig még semmiféle rekvirálási rendeletet nem kaptunk

és annál kevésbé hihetünk egy ilyen lehetőségében, mert tudva-levően egyszer már történt rek-virálás, de az ügyészség azt sem-misnek nyilvánította. Azután meg a premontrei rend ismételt-kerte a közoktatásügyi mi-nisztériumot, hogy

a rend ellen felsorakoz-tatott vádakat vizsgálja meg

és engedje meg a főgimnázium megnyitását. Erre a kérésére a rend máig sem kapott választ, de remélhető, hogy egyszer mégis csak megkapják és az kedvező lesz.

— Különben is — mondotta a rend ügyésze — minden törvé-nyes eszközzel védeni fogjuk jo-gainkat és amennyiben

akár magánosok, akár hatóságok e jogok ellen cselekednének, mi min-den törvényes jogor-voslattal élni fogunk.

Ebben az intézkedésben — ha-

ugyan valóra válik — mi alsóbb hatóság akcióját látjuk és

hisszük, hogy a minisz-ter igazságot szolgáltat.

Annál is inkább védi magát a rend ez ellen a jogellenes csele-kedet ellen, mert az a körül-mény, hogy a rend hajlandó lett volna katolikus magániskola céljára ideiglenesen átengedni az

A berlini pánik

Óriási izgalom a berlini utcán és tőzsdén

A villamosjegy árát Berlinben 600.000 márkára emelték. Az autótaxi mától kezdve tízmillió-szorosa a békebeli tarifának. Öt-százmillió márkás bankjegy már megjelent a forgalomban, de a drágaság ma már aprópénzzé tette a százmilliót is, úgy, hogy a birodalmi nyomdában már dol-goznak az egymilliárdos bankje-gyeknek az előállításán.

A vaj ára ma száz millió már-kára emelkedett kilogrammon-ként, a hus ötven millió márká-ra. A munkásság körében nőttön-nő az elégedetlenség, mert a munkaadók vonakodnak megfi-zetni az aranymárkában megsza-bott béreket.

A megrázkódtatásokat a szél-sőséges pártok igyekeznek a

maguk céljaira kihasználni. Egy-felől a kommunisták izgatnak a banktisztviselők körében, hogy ezeket a maguk számára meg-nyerjék, másfelől a horogkeresz-tesek részéről folyik ádáz izgatás a zsidók ellen.

A berlini tőzsdén a devizapiac ma már valósággal a feloszlás ké-pét mutatja. A dollár 230 millió-val nyitott, de már délre 330 mil-lióig emelkedett; a fontot kezdet-ben 1 milliárd 200 millió márká-ért vették, de hamarosan másfél milliárdra szökkent fel, sőt azon-tul is vásárolták. A devizaanyag rendkívül szűkös. Ami a piacra kerül ugyszólván kiragadják az emberek kezéből. Az idegen va-lutákért már nem lehet olyan árat kérni, hogy meg ne fizessék.

DORIAN Filmszínház

Szerda Csütörtök

A BECSTELENEK

Erkölcsháza 4 nagy felvonás.

A főszerepekben:

**Hollay Kamilla
Vendrey Ferenc
Tanay Frigyes****DORIAN FILM!****HIREK****MAI ZÜRICH NYITÁS:**

BERLIN	000000275
NEWYORK	56650
LONDON	257150
PÁRIS	3275
MILANO	250750
PRÁGA	17
BUDAPEST	00312
BUKAREST	25250
BÉCS	00080

**NAGYVÁRADAI
ÁRFOLYAMOK**

MAGYAR KORONA	140
MÁRKA	—
OSZTRÁK KORONA	324
CSEH KORONA	665
FRANCIA FRANK	1300
SVÁJCI FRANK	3925
DOLLÁR	222
LIRA	990
FONT STERLING	1000

* A nagyváradai izr. hitközség felhívja a segélyért jelentkezett egyetemi hallgatókat, hogy tanulmányi okmányaikkal, vizsgát igazoló bizonyítványaikkal vagy érettségi bizonyítványaikkal f. hó 21-én, pénteken d. u. 4 órakor a Szilágyi Dezső-utcai hitközségi irodában a bizottság előtt okvetlenül jelenjenek meg. A távollevők helyett szülőik megjelölését kérjük. A nagyváradai izr. hitközség.

* Orvosi hír. Dr. M. Geist Re né orvosnő nőgyógyász specialista hazaérkezett s rendeléseit újra megkezdte Pável-utca 7. Rendel. d. u. 3—5 között.

MEGÉRKEZTEK
szép kivitelben a
Női kabátok
800, 900 és 1000 lel ért
Modell Áruház
Szt. János-utca 6

* Alföldy László és Lászlóné tánciskolájában az őszi tanfolyam okt. 1-én kezdődik. Beiratkozni egész nap, Beöthy Ödön-utca 2. szám.

FÉRFI KALAPOT

URI DIVAT KÖLÖNLEGESSÉGET
sehol sem lehet olcsóbban
beszerezni, mint

Már billiós bankjegyek is jönnek

Tovább fog zuhanni a máka

Berlinből jelentik, hogy a kormány törvényjavaslatot terjesztett a Reichstag elé, tíz, száz és ezermilliárdos (billiós) bankjegyek kibocsátásáról. A javaslat gazdasági és pénzügyi körökben feltűnést keltett, mert általános

óhaj, hogy a birodami kormánynak korlátoznia kell a növekvő bankjegyforgalmat. Ez az újabb kibocsátás fedezet nélkül történik, ezért a máka további rohamos, gyengülése várható.

* A „Capriora” vadászegyesület tudomására hozza a t. tagoknak, hogy a januárban kiadott tagsági igazolványok érvénytelenek, s azzal vadászni szigorúan tilos. Felhívom a t. tagokat, hogy új tagsági igazolvánvaikért sürgősen jelentkezzenek, mert azoknak, akiknek nincsen meg az új tagsági igazolványa vadászóink a vadászatot meg fogják akadályozni. Azon tagok, akik a tagsági díjat 8 napon belül nem fizetik be a clubból kizáratnak. Oradea-Mare, la 18 sept. 1923. subspresedinte Francisc Percsi.

* K. Kase—Egyetértés-mérkőzés pénteken. Tekintettel a munkaszünetre, az Egyetértés a kolozsvári Kasét hívta meg egy barátságos mérkőzésre. A Kase eddig is már többször szerepelt Váradon és minden eddigi szereplését szimpátia kísérte a Nac és Törekvés ellen már többször szerepelt s valamennyi mérkőzés eldöntően volt.

* Orvosi hír. Dr. Verzár István szakorvos hazaérkezett, rendeléseit újra megkezdte: Bőr és nemibetegség részére rendelés d. e. 11—d. u. 4-ig. Orvosi kozmetikai laboratórium. Mindennemű szépségápolás, arc, haj stb. ápolás. Quarzfény (mesterséges magaslati napfény) rendelés d. u. 4—6-ig. Diathermia (villamos hőkezelés) a rheumatismus, ízületi gyulladások, idegszabák, ischiás, idült petefészek gyulladás, vakbél gyulladás, epehólyag fájdalmak, idült mellhártya gyulladások, asthma stb., stb. biztos gyógykezelése: rendelés d. e. 11—d. u. 6-ig. Str. Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. II. e.

* Czerny—Szendy, Bertini, Chován, Cramer—Szendy. Thóman-gyakorlatok, hegedű, cselló, énekiskolák és gyakorlatok nagyraktára a Hegedűs-hírlapiroda zeneműosztályában.

* Itt vannak Bécsből a legszebb, legelegánsabb fehér és színes filc-kalapok a „RITA” kalap-szalomban (Teleky-utca 24.) Bőrkalap 150 lei.

* Házassági hír. Kálmán Endre és Sebes Illy f. hó 23-án tartják esküvőjüket Aradon.

* Atlantide, az idény legnagyobb slágere. A ritka szépségű film első része még két napig, szerdán és csütörtökön kerül bemutatásra az Apolló-moziban és az Atlantic nyári moziban. Előadás kezdete az Apollóban 5, 7 és 9, az Atlanticban 9 órakor.

* Kik a gyilkosok. Újabb szenzáció a Mold-féle mergeresi ügyben. Paur Hugonak az utolsó szerelme. Pofonok a Bémer-téren. Zsolt Béla párbaia. Zöld gyepetől a fehér asztalig stb., stb. érdekes esetekkel van teli a Gyilkos e heti száma.

* Nac-Egyetértés, Törekvés SzSE. bajnoki mérkőzések. Vasárnap fog lezajlani az év két legizgalmasabb bajnoki küzdelme, fél 3 órai kezdettel. Törekvés—SzSE., fél 5 órakor pedig Nac—Egyetértés, amely mérkőzésekre jegyek előre válthatók Balogh-cégnél.

* Őszi és téli idényre angol szövet különlegeségelm megérkeztek. Hackmayer urisabósága, Kossuth-utca 2.

* Gramma keresk. ügynökség irodáját áthelyezte str. Vlahuta (Szent János-utca 20. alá).

* „A becstelének” — Dorian Film — Dorian Filmszínházban. Egy komoly erkölcsdráma — „A becstelének” című film kerül ma szerdán bemutatásra a Dorian Filmszínházban. A darab témája az életből van merítve, szerelem, kártya, könnyelmű élet és ami ennek a point-ja az öngyilkosság fejezi be e mély hatású erkölcsdrámát, melynek főszerepeit a közkedvelt Hollay Kamilla, a bájos filmstar és Vendrey Ferenc, Tanay Frigyes, a budapesti Vígyszínház ünnepelt művészei alakítják. Ezt megelőzi egy kacagtató bohózat: Cocl és Seff csavargók lettek.

* Számokról. A német, csak csillagászati számokban kifejezhető árak tették aktuálissá a következő kis elmefuttatást, mely a Frankfurter Zeitung-ban jelent meg: Minden indogermán nyelvben 1-től 100-ig körülbelül egyformák a számok nevei, az ezer azonban már erős eltérést mutat, ami arra vall, hogy ilyen magas számot csak a különválás után kezdtek használni az egyes népek. Tény az is, hogy a XVII. században a millió fogalmát még nem ismerték, hanem így fejezték ki: ezerszer ezer. A délamerikai botokudok még ma is csak ennyi megkülönböztetést tudnak tenni: egy és sok. Kettőre és háromra már nincs külön szavuk. Hogy a számok mennyire horribilisek lettek, talán a következőből fogjuk legjobban megérteni. A másodperc az időmérésnek legkisebb egysége. Mégis egy millió másodperc 11½ nap, egy milliárd másodperc 32 év, míg egy billió másodpercet a világ történetében még nem jöttek fel, lévén az 31.710 év, viszont az emberiség kultúrájának legrégebbi dokumentuma a Cheops-piramis, mely Krisztus előtt 2160-ban épült, mindössze 130 milliárd másodpercet élt meg eddig.

* Czerny—Chován, Bertini—Chován, Chován iskola, Thóman gyakorlatok, Bach—Szendy, Hohmann—Bloch, Bloch iskola és minden más iskola kotta nagyraktára kizáróan a Hegedűs-hírlapiroda zenemű osztályában.

Antista orasului Oradea-Mare.
No. 12581—1923.

FELHÍVÁS

A városi előljárásság felhívja az ebtulajdonosokat, hogy ebeik után előírt ebadó legkésőbb f. év szeptember 30-ig okvetlenül fizessék be a városi adóhivatalnál, ahol a befizetést igazoló nyugtával együtt számozott ebvédjegyet is kapnak, mely ebvédjegy jól észrevehető módon a kutya nyakára alkalmazandó.

Az ebvédjeggyel el nem látott kutyákat az állategészségügyi teslepek közgei befogják és kiirtják, az ebeik tulajdonosai pedig az előírt szabályok szerint szigorúan meg lesznek büntetve.

Oradea-Mare, la 14. Sept. 1923.
Antistia orasului

ELSŐ LÉPÉSE AZ ÉLETBEN**BERSON-GUMMISARKON és GUMMITALPON**

Akkor egészségesek maradnak id és amellet sok pénz takar meg.

Berson-Gummisarkot és Gummitalpat

tétessen, cipészével még ma n cipőjére, soha mást nem fog viselni.

„SPLENDID”-nélStr. Avram 16 (Kossuth-utca)
Iancu
Hángária-Cipőgyárral szembe

Nagyvárad küldöttség kéri Bukarestben a hadapródiskola épületét

A bukaresti Presa mai számában olvassuk a következő hirt:

Tegnap Bukaresztbe érkezett Bucico Koriolán dr. Nagyvárad város polgármestere és Dejeu Péter kultúr tanácsos és vele együtt nagyvárad tanárokból és más intellektuálisokból álló küldöttség. A nagyváradiak holnap kihallgatáson lesznek Bratias-

nu miniszterelnöknél és kéri fogják, adja át a kormány a várad csendőriskola és a hadapródiskola épületét a városnak különböző polgári iskolák céljára.

Tegnap délelőtt 11 órakor a közlekedésügyi miniszternél járt a deputáció és támogatását kérte, amit Mosoiu tábornok miniszter készséggel meg is ígért.

Az olasz király két leánya haldoklik

Az eljegyzési ünnepség tragikus fordulata

Római távirat jelenti, hogy egy Turinból érkezett jelentés szerint Mafalda és Giovanna hercegnők, az olasz királyi pár leányai hasztífuszban megbetegedtek. Az erre vonatkozó jelentés — mint tud. táv. közli — azért érkezett Turinból, mert az olasz királyi család a Turin közelében levő racconigi királyi kastélyban nyaral. Érdekes, hogy a racconigi kastélyban időzik jelenleg a belga királyi pár is a trónörökösével együtt, akiknek látogatásával kapcsolatban ismét felmerült az a hír, hogy a trónörökös eljegyzi

Mafalda hercegnőt, és hogy az eljegyzést még a látogatás ideje alatt nyilvánosságra fogják hozni. Római távirat szerint a hercegnők állapota válságos és könnyen lehet, hogy az eljegyzési ünnepség helyett gyászos napok köszöntenek az olasz királyi családra. Egész Olaszország izgalmas érdeklődése tekint a racconigi kastély felé. Rómából a legkiválóbb orvosprofesszorok különvonaton utaztak Turinba, mert a Quirinálba érkezett telefonjelentések is a hercegnők válságosra fordult állapotát jelzik.

Tizennégy váradi család viz nélkül

A haziur hibája miatt szenvednek a lakók

Felháborító esetet hozott tudomásunkra az Estilap egyik olvasója. Szóvá kell tennünk, mert a szociális érzés olyan hiányára mutat, amilyennel még eddigi szomorú tapasztalataink során sem találkoztunk.

A száraz tényállás az, hogy a Kolozsvári út 39. számú ház eddigi gazdája, (aki a házat legutóbb egy nagybanknak eladta) pár éven át elfelejtette, vagy talán nem akarta fizetni a vízdíjat. Ezért körülbelül két hónappal ezelőtt a vízmű igazgatósága — mi egyéb is telhetett volna tőle — egyszerűen bezáratta a vízcsapot, úgy, hogy az egész ház, tizennégy, család, lakójával teljesen víz nélkül maradt. A lakók egytől-egyig igen szerény anyagi viszonyok közt élő emberek — deputációban elmentek a vízmű igazgatósághoz és aláírással bátorítottak egy kis vizet kérni, mert hiszen szegény ember azzal főz. Azt a rideg választ kapták, hogy a tentaluszi kinnak csak úgy lehet vége, ha a régi háziur feledékenységét jóvá teszi, azaz: nyomban lefizetnek 4500 lejt.

A Kolozsvári-úti szegény emberek könyörgésre fogták a dolgot: honnan vegyének ők annyi pénzt; talán méltóztassék megengedni, hogy részletekben fizessük — mondták.

Nagy kegyesen elfogadta a vízzel, világozással és poros levegővel rendelkező hivatal ezt a megoldást és megnyitatta a vízcsapot. Amikor aztán két hét múlva újabb részlet letörlesztésére került volna a sor, a vízmű igazgatósága egyszerre keveselést az összeget, amiben előre megállapodtak és az előbbinél is egyszerűbb gesztussal újból le-

záratta a vízcsapot. Ez történt vagy négy hete, kánikulai időben és tizennégy család azóta nem jut rendes, ivóvízhez.

Felhívjuk erre az esetre Köszeghy főmérnök ur figelmét, aki tudunkkal a vízűvek legfőbb intézője és kérjük az ügyben Hodor dr. prefektus ur jóindulatát.

Sikkasztással vádolt szenátor a hadbírótság előtt

Bukaresti tudósítónk jelenti: Krajovából jelentik: A krajovai hadbírótság tegnap szenzációs bűnügy tárgyalását kezdte meg. A vádlottak padjára nem kisebb ember ült, mint egy liberális párti szenátor. Jon Popescu. Az a vád ellene, hogy fontos katonai aktákat ellopt és a katonai kincstár pénzéből nagy összeget elsikkasztott.

A vádhatóság képviselője a tárgyalás elhalasztását kérte, azaz az indokolással, hogy a legfontosabb tanúk egyike nem jelent meg. Ezzel szemben a védő Istrate Micescu a pör elhalasztása ellen foglalt állást, mert — ugymond — a szenátus egyik tagjának, sőt bizonyos tekintetben magának a szenátusnak a becsülete forog kockán.

Amde a hadbírótság nem adott helyt ennek az érvelésnek, hanem a közvádló proposícióját fogadta el és elnapolta a tárgyalást.

Orth János tragédiája A főherceg, akit elnyelt a tenger...

Románia területén kizárólagossági joggal közli a NAGYVÁRADI ESTILAP.

Copyright 1923 by
„Die Stünde“ Vienna.

Ki volt Orth János?

A Habsburgok családi végzete. — Batthyány Lajosné átká. — Az „uszó koporsó” — Orth János életútjának

A Habsburg-monarchia tragédiáját a Habsburgok tragédiái előzik meg. Szinte úgy látszik, mintha mindez a Sors jeladása lett volna. Sulyos öklével ez először keményen lesújt a családra, majd csak azután az uralmuk alá tartozó országokra. 1867-től 1914-ig: mondhatnók így is: Quaretarótól Sarajevóig. Miksa császár kivégzésétől Ferenc Ferdinánd és Zsófia megöléséig, valóban rettentés sorozatát élük át a Habsburgok a különböző szerencsétlenségeknek. Ferenc Józsefnek a magyarokkal való kibékülése és magyar királlyá való koronázása után egy héttel, 1867 június 10-án, fivérét, Miksát, mexikói alattvalót agyonlövök. A császár felesége, Sarolta császárné beleőrül a csapásba; még ma is mint élőhalott tengeti életét valahol egy belga kastélyban. Gróf Trani Lajos, mindkét Szicília hercege, Erzsébet királyné sógora, öngyilkosságot követ el. Matild főhercegnő, Albrecht főherceg leánya, megég: égő cigarettáját el akarja rejtteni atyja elől és béli ruhája tüzet fog. Rudolf trónörökös 1889 január 30-án a mayerligni kastélyban, még máig sem egészen felderített módon elpusztul. Vilmos Ferenc József főherceg 1894-ben Badenben lezuhan lováról és meghal. László főherceg vadászati szerencsétlenségnek esik áldozatul; fegyvere véletlenül elsül. 1898 szeptember 10-én Erzsébet császárnét és királynét anarchista töre szurja le. 1914 június 28-án a Miljacka folyó partján, Sarajevóban megölik Ferenc Ferdinánd trónörökösét és feleségét.

Mit jelent ez?
Sorstagédiák „sorozattörvénye” működik itt? Vagy talán átok fogant meg? Francis Gribble Ausztriában egykor betiltott könyvében, melynek címe: „The life of the Emperor Francis Joseph” megdöbbenve mondja, hogy úgy látszik, mintha itt az az átok, melyet gróf Batthyány Lajosné, Zichy Antonia grófnő, Ferenc József parancsára agyonlőtt férjének, az első magyar miniszterelnöknek holtteste mellett a császárra mondott, hogy ez az asszonyi átok fogant volna meg. Az átok:

„Ég és pokol rontsák meg boldogságát! Minden ivadéka tünjek el a föld színéről és ő maga bűnhődjék azokban, akiket [szeret!]

Élete legyen a pusztulás és gyermekei nyomorultul vesszenek el!”

Am a véres halottak hosszú sorával még nem merült ki a tragédiák sorozata. Volt még egy tragédia, melynek utolsó jelenetei mindenki előtt és minden időkre rejtve maradtak, még a mayerligni éjszakánál is mélyebben és alaposabban rejtve: János Szalvátor főherceg tragédiája.

... Messze tengereken bolyongott egy háromárbocos hajó és idegen, viharos tengerek ején fel-felvillanó fénye annak az uszó koporsónak emlékét idézte, melynek neve „Santa Margherita” volt.

Mi lett a Santa Margherita sorsa? Hol van a hajó, mely János Szalvátort vitte, János Szalvátor főherceget, kinek neve e hajó fedélzetén csak Orth János volt? És ki volt ez az Orth János? Mi lakozott szívében? Mit akart? Miért kellett világgá mennie?

Az Orth János nevet övező legenda hazug romantikával burjánzik fölötté. Csak ma, egy emberöltő múlva kísérelheti meg az Igazság, hogy napvilágra lépjen.

Az a kevés, amit eddig Orth Jánosról tudunk, illetőleg az, amit ebből felhasználhatunk, röviden a következőkben foglalható össze:

Az ifjú János Szalvátor főherceg, Toscana utolsóelőtti uralkodó nagyhercegének fia, az utolsóinak pedig fivére, császárlánának Flórencből történt menekülése után, 1859 nyarán kerül a bécsi császári udvarhoz. A kis János főherceget a hat évvel fiatalabb trónörökös mellé rendelik tanuló társul és játszópajtásul. János Szalvátor rendkívül élénk gyermek, igazi orosz vérmérséklettel, ki úgy testileg, mint lelkileg gyorsan fejlődik. Rudolfinak állandóan mint követendő példát említik.

1870-ben vadászhadnagy, 1873-ban tüzérfőhadnagy, ki már ekkor, 21 éves korában, egy ezredtörténetben, melynek megírásánál segédkezik, liberális eszméket vall. Korán konfliktusokba keveredik feljebbvalóival, még az akkor mindenható tábornagygyal. Albrecht főherceggel is. Egymásután változtatja a helyőrségeket, előléptetése gyorsan megy, de áthelyezéseinek egy része büntető-jellegű. 1873-ban Krakkóba, 1875-ben mint tüzérezredes Komáromba kerül, 1876-ban vezérőrnagyi ranggal Bécsbe. Itt megismerkedik az udvari Operaház egyik tagjával, a 15 éves Stübel Millivel és néhány heti ismeretség után megkéri kezét. Haláláig nem is hagyja el.

1878-ban mint altábornagy résztvesz a boszniai okkupációs háborúban, ahol vitézségével kitünteti magát. 1879-ben Pozsonyba kerül, 1883-ban Linzbe, hol a 25-ik gyaloghadosztály parancsnoka lesz.

Katonai szolgálata mellett hadtudományi tanulmányokkal foglalkozik. Mint publicista és műkedvelő zeneköltő is szerepel. 1883-ban a bécsi Hofoper sikerrel adja elő „Die Assassinen” című baletjét.

Ugyanezen a télen a bécsi hadtudományi egyesületben előadást tart „Drill oder Erziehung” (Drill vagy nevelés) címen, mely röpiratban is megjelenik. Ez az előadás egy gyökeres hadseregreform részletes programja, mely erős szakos tendenciával, éles hangjával és szabad szellemével végletekig feszíti azokat az ellentéteket, melyek közte és feljebbvalói, azaz a hedseregőparancsnokság között már régebben felmerültek.

1884-ben „Betekintés a spiritismusba” címen nyilvánosságra hozza Bastian, a híres spiritizista ellen irányuló leleplezéseit.

A következő öt év fáradhatatlan harcban telik el katonai reformeszméinek keresztülvitelére. A harcot azonban abba kellett hagynia, amikor ellenfelei, Albrecht főherceg és báró Beck, a vezérkar főnöke, véglegesen ellene hangolják Ferenc Józsefet.

Miután terveit a hadseregnél meghiusulni látja, a haditengerészetre fordítja figyelmét. De nemsokára rá kell eszmélnie, hogy addig, míg a monarchiában Ferenc József tartja kezében az uralkodói jogart, eszméi nem győzhetnek. Becsvagyában ekkor, a Battenbergerek alatt ingadozó bolgár trón felé törkészik, de hiába. Helyzete rosszabbodik. Mindin-

kább elszigetelve marad. Csak Milli és Rudolf trónörökös, legjobb barátja tartanak ki mellette. A mayerlingi éjszaka azonban megfosztja ettől az egyetlen támasztól is az udvarnál és helyzete tarthatatlanná válik. 1889-ben tetőpontját éri el a feszültség. A császár is visszavonhatatlanul „vétó“-ját mondotta ki Stubel Millivel való házassága ellen. Hadtestparancsnokká való kinevezésénél, melyet már egészen bizonyosra vesz, az utolsó percben átugorják. 1889 szeptember 16-án a bécsi lapok azt a hírt röptik világra, hogy János Szalvátor főherceg Orth-kastélyból Fiuméba utazott, ahol a „capitano di lungo corso“ (hosszújárú hajóskapitányi) diplomájának megszerzésére szükséges vizsgákat sikerrel letette. Eleinte csak azt hiszik, hogy a főherceg egyedül akarja vezetni yachtját.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Marinka táncosnő, bérleten kívül.

Csütörtök: Tosca, új kiosztásban A bérlet 7. szám.

Péntek: Hazajáró lélek, újdonság harmadszor, B bérlet 8. szám.

Szombat délután: Iglói diákok, új kiosztásban, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Rigoletto, új kiosztásban, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Obsitos, új kiosztásban, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Cigányszerelem, új kiosztásban, bérleten kívül.

Hétfő: Szidike, újdonság először, A bérlet 9. szám.

— A hazajáró lélek. Igen nagy közönség nézte végig a hazajáró léleknek e szenzációsan nagyszerű színműnek a második előadását is. A pénteki előadásra már eddig is igen sok jegyet vittek el elővételben, úgy, hogy a Hazajáró lélek harmadik előadása, mely B) bérletben kerül színre, már teljesen telt ház előtt fog színre kerülni. A szerepeit a Hazajáró lélek színműnek Jósika, Tóth, Kiss Gyula, Harsányi, Pogány, Balassa Bereng és Katona játsszák.

— Tosca és Rigoletto. Csütörtökön A) bérletben Puccini Tosca operája kerül színre Baksayval, Tihanyiival és Felekével a főszerepben. Szombaton este pedig bérleten kívül Verdi Rigoletto operája lesz a színház műsorán teljesen új betanulásban és részben új kiosztásban. A Rigoletto főszerepeit Baranyai, Gavora, Tihanyi, Márkus, Feleké fogják énekelni. Mindkét operát Hetényi főrendező rendezi és Váradi karnagy vezényli.

— Iglói diákok és Obsitos. Szombaton délután mérsékelt helyárakkal Borovszkyval és Béhr Matyival a főszerepekben az Iglói diákok kerül színre, vasárnap délután pedig Kálmán Imre romantikus táncos operettje teljesen új szereposztásban mérsékelt helyárakkal lesz a színház műsorán. Az Obsitos főszerepeit Benes, Zilahy, Kertész Manci, Pogány Janka, Borovszky

Misoga, Madas, Harsányi, Balassa játsszák.

— Cigányszerelem. Lehár legszebb zenéjű és legnagyobb sikerű operettje hosszabb pihentetés után teljesen új kiosztásban kerül vasárnap este színre. Körösházi Ilonát Pintér Böske fogja ezúttal először játszani a színpadon, az operett többi elsőrangú nő szerepeit: Zorikát Biczó, Jolánt pedig Zilahy Irén fogják játszani. A férfi szerepeket Borovszky, Kozma, Misoga, Vigh, Madas, Balassa és Galambos játsszák. A Cigányszerelem vasárnap este bérleten kívül kerül előadásra.

— Szidike. Hétfőn este egy igen érdekes énekes bohóságot mutat be a színház és ez a Szidike, mely Tercsánszky Jenő nagyszerű darabja. A Szidike a budapesti Magyar színház volt három hónapon keresztül állandó műsordarabja. Váradon is nagy gonddal készül reá a színház személynete Hetényi főrendező vezetése mellett. A címszerepet Zilahy Irén fogja játszani, a többi szerepeket pedig Harsányi, Madas, Kis Gyula, Pogány, Béhr Matild, Serr játsszák. A Szidike hétfőn A) bérletben kerül előadásra.

— Marinka táncosnő. E népszerű táncos és igen kedves zenéjű operettnek szerdán lesz a 9-ik előadása, a főszerepeket ezúttal is Biczó, Zilahy, Borovszky, Misoga, Vigh és Balassa játsszák. A Marinka táncosnő szerdán este bérleten kívül lesz a színház műsorán.

Főszerekesztő: MARTON MANÓ

Felelős szerekesztő: KATONA BÉLA

Berdach Jenő dentist

Oradea-Mare
St. Regele Ferdinand 6

Foghúzás Lei 10
Fogtömés „ 25
Kaucsukba foglalt fog 50
Fém korona Lei 100
Arany korona Lei 300

Fogsorok szájpaddal v.
anélkül a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek.

Vidékiek 24 órán
belül kielégíttetnek

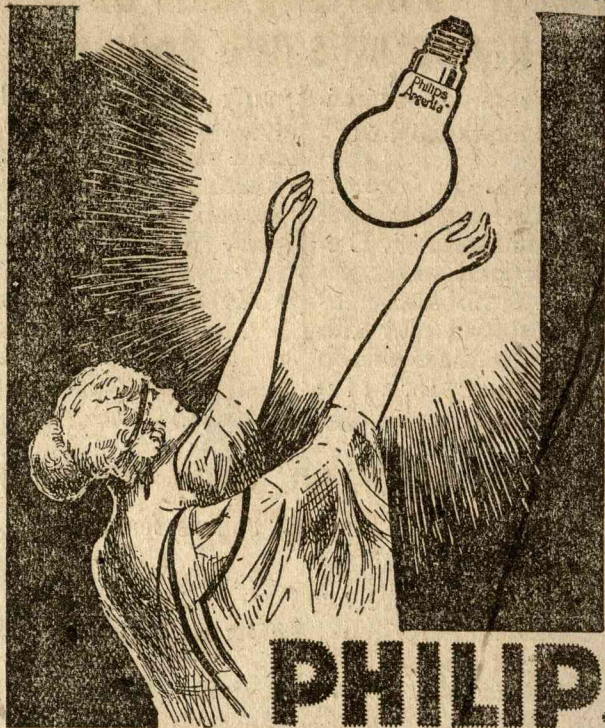
Diákegyenruhák

minden elfogadható árban
kifogástalanul készít

Biró László

Posa (U-I)-utca 24.

A világ legjobb lámpája

Hollandi gyártmány

Egyedárusítás Bihar- és Szatmár megyékre:

Hagymási, Bémer-tér

Őszi angol divat szövet

Különlegességek, télikabát, raglán és öltönyökre megérkeztek. Szolid árak
HAVAS ÉS GRÜNFELD
pozitív és belsőre kereskedők
Nagy Sándor-utca 4.

Női esőköppeny

francia és angol keztűk, női
bőrkalap különlegességek ér-
keztek az

Old-England-ba

Női és férfi harisnyák!

No. 18997—1923.

HIRDETMEY

Az egészségügyi, munkaügyi és népjóléti miniszterium aradi X. kerületi igazgatóságának 3629—1923. számú rendelete folytán tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy a Bukaresti Coltea kórházban működik a „Regina Maria“ egészségügyi iskola azon növendékek előkészítése céljából, akik ápolónők, beteg gondozók stb. akarnak lenni. A képzés elméleti és gyakorlati 2 évig tart. Az ellátás az intézetben díjtalan, tartoznak azonban a növendékek ruházatukról (lábbeli stb.) saját maguk gondoskodni.

A felvételi feltételek a következők: 1. Jó magaviselet és erkölcsös élet. 2. Egészségesek legyenek. 3. Életkoruk 18—30 évek között legyen. 4. Teljes elemi iskola képzettséggel bíriának.

Árvák és hadiözvegyek előnyben részesülnek.
Az ezen intézetben magukat felvétetni óhajtok a Ministerul Sanatatii Publice Bucuresti-hez címzett kérvényeiket folyó hó 22-ig tartoznak Nagyvárad város népjóléti ügyosztályához benyújtani (Városháza, II. em. 28.)

A kérvényhez melléklendők a következő okmányok: a) születési bizonyítvány, b) a székváros polgármesteri hivatala által kiállított erkölcsi és jómagaviseleti bizonyítvány, c) egészségi bizonyítvány és d) az elemi iskola osztályainak elvégzését igazoló bizonyítvány. Kiskorúaknál azonban kívül a szülők vagy törvényes gyámok beleegyező nyilatkozata, mely a helyi hatóságok által láttamozandó.

A beiratások f. é. szeptember 30-ig eszközöltetnek, úgy a kérvény, mint a mellékelt okmányok román nyelven nyújthatók be.

Oradea-Mare, la 19. Sept. 1923.

Dr. Vostinar
primar.

Őszi uridivat

újdonságok
megérkeztek!

Róth M. Utóda

Bémer-tér 3 Telefon 184

Legdivatosabb

Női kabátok

ruhák, kalapok és
leányka ruhák a leg-
olcsóbban

HEVESI

PÁRISI DIVATRUHAZABAN
Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca)

* MINDEN KOTTÁT megkap a Helyi hírlapiroda zenemű osztályában.

Felsőreszkészítés

hozott anyagból is
legszebb kivitelben

Rosenberg Jenő

bőrkereskedésében

Str. Alexandri (Teleky-utca) 4 szám
Telefon 8-53

Miért hagylák ott a nagyváradai kiküldöttek a botrányba folt szakszervezeti kongresszust

A zajos botrányokba folt kongresszust a nagyváradai delegáltak. — mint most értesülünk — a temesvári, szatmári, nagybányai, szatmári, bukaresti, kiseneyi, jassói, marosvásárhelyi és brassói delegáltak egyetemben elhagyták. A delegáltak tegnap délután már hazais érkeztek és a jövő héten egy özszakszervezeti taggyűlésen népgyűlési keretek között fogják beszámolni megbízatásuk eredménytelenségéről.

Az Estilap ma beszélt az egyik nagyváradai kiküldöttel, aki a következőkben ismertette a helyzetet:

— Az az először elterjedt hír, hogy a kongresszus elnöksége hosszú és meddő viták után elhatározta a kommunisták kizárását, nem felel meg a valóságnak. A valóság az, hogy az elnökség az egész ellenzék, a kongresszus többségét (26.785 tagot képviselő csoportot) zárta ki és csak a 25.268 tagot képviselő kisebbség maradt ott a kongresszus folytatásán. Vita egyáltalán nem volt, mert csak egyetlen szónok jutott szóhoz az ellenzék részéről, az is csak öt percig beszélhetett.

A régi szakszervezeti tanács két napig csak a mandátumok megválasztásával foglalkozott és csak a jelentés fölolvására került sor, anélkül, hogy bárki is hozzászólhatott volna. Miután azután a kongresszus többsége vita alá akarta venni a nagyváradai megválasztottnak kihirdetett igazoló jelentését. Gajdos, az elnök kijelentette, hogy ő a többség akarata ellenére is, a vita elvetésével és az első napirendi pontot mellőzi és rögtön a napirend folytatására tér át és fölszólítja azokat, akik ellene vannak ennek a rendelkezésnek, hagyják el a termet és tartsanak külön kongresszust. Majd azzal az ürüggyel, hogy ilyen zajban az ülést folytatni nem lehet, tegnapra halasztotta a gyűlést.

Másnap értesítették az ellenzék, hogy a kongresszuson nem vehetnek részt. A rendőrprefektus viszont kijelentette, hogy aki nem vehet részt vagy nem akar részt venni a kongresszuson, az 11 óráig hagyja el Kolozsvárt, különben letartóztatják. Le is tartóztatták Paukert, Dobrejanut, Christescut és tizenkét szabómunkást (az egész központi vezetések), közöttük Gyula László nagyváradai kiküldöttet, azonban még a délután folyamán elbocsájtották őket.

A botrányokban egyetlen ellenzéki sem vett részt. Fluerás saját pártjának két tagját, egy kolozsvári nyomdászt, Niculescut és Dánt, az országos szakszervezet egyik tagját pofozta meg. Nagyvárad azért hagyta ott a kiküldötteket, mert az ellenzék minden parlamentáris formát és mert nem akarta kitenni magát brutalitásoknak.

Nem felel meg a valóságnak, hogy az ellenzék nem akart Amsterdamhoz csatlakozni, hiszen csak a kommunisták voltak az ellen. Csak egy elenyésző re-

gátbeli csoport kifogásolta Amsterdamot, amely a világ szakszervezeteit egyesíti magában, de mellette volt az ellenzék 90 százaléka. Az ellenzék csak a régi tehetetlen és itteni szakszer-

Románia jóakarátot tanusít Genfben Magyarország iránt

Budapest, szeptember 19. Berzeviczy Albert hazatért Genfből a Népszövetség üléséről s az egyik budapesti lap munkatársa előtt részletes nyilatkozatot tett. A különböző bizottságokban kifejtett működésének ismertetése után

kijelentette, hogy a kisantantban Románia mérsékeltebbnek látszik, mint Benest elfogulatlan gondolkodásának találta.

Jugoszlávia pedig, mondta Berzeviczy, most legharciasabb tagja a kisantantnak.

Rákosi Viktor temetése

Bud. tud. jelenti: Rákosi Viktor a részvét impozáns megnyilvánulása mellett, tegnap délután négy órakor temették el, kivánsága szerint a Farkas-réti temetőbe. Budapest díszsírhelyet adományozott a magyar irodalom halottjának. A temetésen a kormány több tagja megjelent. Hoitsy Pál az Újságírók Egyesülete, Szávay Gyula a Petőfi-társaság és Szász Károly a Kisfaludy-társaság nevében bucsuztatta az elhunytat.

Horthy és a kisantant

Az Adeverul ismét foglalkozik a karcagi beszéddel

Bukarest, szeptember 19. Az Adeverul mai száma ismét hosszasan foglalkozik Horthy Miklós magyar kormányfő karcagi beszédével, amely a magyar aspirációk hangoztatásával sérti a békeszerződések szellemét. Jól informált politikai hely értesülése szerint Horthy azért hivatko-

zik beszédében arra, hogy Anglia és Franciaország támogatja törekvéseit, hogy ezzel pressziót gyakoroljon a kisantantra. A kisantant azonban tisztán látja a helyzetet, s jól tudja, hogy magának a magyar kormánynak is kellemetlenek a kormányzó külpolitikai kijelentései.

Nem kell átvenni a ruhát, ha nem tetszik a férjnek

Érdekes bírói döntés egy színésznő ruhapörében

Bud. tud. jelenti: Ismert pesti színésznő áll a bíróság előtt, mint alperes. A felperes egy előkelő budapesti nőiszabó cég. A színésznő ügyvédje nemzetgyűlési képviselő. A tényállás felolvasásakor kiderülnek a következők:

Félesztendővel ezelőtt egy ismert pesti színésznő elment egy belvárosi ruhaszalonba és megrendelt egy sárga estélyi ruhát 140.000 korona vételárért. 50.000 koronát rögtön lefizetett előlegnek, a többit — mondta — majd akkor, ha a ruha elkészül. De nagyon szép legyen — tette hozzá — mert ha a férjemnek nem tetszik, akkor nem veszem át a ruhát. Néhány nap múlva elkészült a ruha, a színésznőt értesítették, aki férje kíséretében megjelent a szalonban. Maga a tulajdonos öltöztette fel az új estélyi ruhába s mikor kilibeggett az ura elé, ez csak a fejét csóválta és a legnagyobb határozottsággal jelentette ki:

— Nem szép.

— Nem szép? — rémülődött a színésznő. — Nem tetszik nekem?

— Nem bizony...

A színésznő most a földig érő tükrök elé állt, s bizony maga is látta, hogy nem illik neki a ruha.

— Nem veszem át — mondta a szabónak, aki kényszeredetten mosolygott s figyelmeztette a művésznőt, hogy az anyagot személyesen választotta, a fazont is — itt tehát nincs mit tenni, a ruha megrendelésre készült, vissza már nem vehetik.

— Inkább vesszen az előleg — szólta közbe a művésznő férje is — de a ruhát nem engedem véslni. Punktum.

Ezzel befejeződött a bírósági tárgyalás előjátéka. A cég a színésznőt beperelte, azzal az indokolással, hogy a munkabér maga többet tett ki, mint a lefizetett előleg, különben is a testre szabott ruhát senkinek nem tudta átadni. Sőt a vételár hátralékos részét valorizált értékben követelte.

A nagyszerű pesti színésznő szakértője egy neves festőművész, kosztümtervező. Kijelentette, hogy a szabónak nem lett volna szabad olyan ruhát el-

adni, amely nem felel meg a véő egyéniségének s nagyon gyakran előfordul, hogy a nők könnyelműen, pillanatnyi szeszélyeiknek engedve rohannak fel egy ruhaszalonba s másnapra vagy harmadnapra már belátják, hogy nem voltak elég higgadtak a rendelésnél. Amitől tegnap még el voltak ragadtatva, ma már egyáltalán nem tetszik nekik... Így van ebben az esetben is. A ruha valóban nem állhat jól a művésznőnek.

Az egyik bíró — kopottas, fényes ferencjózsef-kabát volt rajta — megkérdezte a szakértőt, hogy el lehetne-e adni még ma is ugyanazt a ruhát.

— Nem, — volt a válasz. — A ruhát szétbontva, legfeljebb az anyagot lehetne felhasználni. De a fazom azóta már kiment a divatból. Az anyag értéke azonban sokszorososan növekedett.

A felperes ügyvédje hangsúlyozta, hogy a rendelés megtörtént, a ruhát a művésznő semmi kifogásolni valót nem talált, csupán a férje volt az, aki lebeszélte az átvételtől, mikor a ruha már elkészült.

A művésznő védekezése egyszerű volt:

— Felszaladtam a szalonba, gondoltam, nézek egy estélyi ruhát. A próbakisasszonyon valóban tetszett nekem a kiválasztott modell, de a próbakisasszony magas volt és szőke. Én meg alacsony és fekete vagyok. Határozottan megmondtam, hogy ha az uramnak nem tetszik — akkor nem fogom átvenni. Utóbb magam is beláttam, hogy az uramnak igaza van s egy csepp kedvem sem volt a ruhához. Tudtam, hogy az uram egyetlen egyszer sem engedi felvenni, azért nem vettem át. Inkább ott hagytam az előleget is...

A férfi következtet:

— A feleségem könnyelmű, meggondolatlan. A ruhaszalonban valóságos rá-tuknálták a sárga ruhát. Én mingyárt láttam, hogy nem neki való, azért mondtam, hogy ne vegye meg. Egyébként is állandóan fékezni kell a nők vásárlási szenvedélyeit, s ez nagyon jó példának bizonyult. Nem hiszem, hogy a bíróság a körülményeket józanul mérlegelve be ne látná, hogy a ruhát nem volt szabad kifizetniük, ha egyszer nem tetszik — ott kell hagyni a szabónál.

Felperes kérte, hogy döntsön maga a bíróság. A ruha itt van (a bírák előtt fektet skatulyában), a művésznő lesz szíves felpróbálni és bemutatni a bírák előtt. Ki fog derülni, hogy a ruha kifogástalan, azért kéri alperest a vételár valorizált értékében elmarasztalni.

A bírák egy pillanatig összenéztek.

— Ez nem színház, hogy itt vetkőzzenek és öltözködjének — utasították el a felperesi indítványt, különben is szünetet rendelnek el s tíz perc múlva kihirdetik az ítéletet.

— A bíróság visszavonult a szomszédos szobába, majd megjelentek s a ferencjózsef-kabátos ünnepélyes hangon jelentette be, hogy az alperes nem köteles a ruha árát megtéríteni.

— Nem köteles azért. — hangzott az indoklás — mert a férjnek nem tetszett a ruha s ez alperes már az előleg kifizetésekor megmondotta. Különben is alperes 50.000 koronát fizetett ki előre, mely összegből a munkabér megtérül, az anyag pedig a szakértők véleménye szerint ma is nagy értéket képvisel. A felperes felebbévezést jelentett be.

APRÓHIRDETESEK

LAKÁS

EGY szoba konyha butorral átadó. Kisebbségnek is megfelel. Cím Mária királyné (Bémer) tér Rádai újságár. 174

MAGÁNOS férfi kovártélt kaphat Avram Janku (Kossuth) ucca 6. sonterin Papp Flóriáné. 169

EGY szobás, konyhás lakást lelépésre keresek. Cím: Gozdu (Beöthy Odón) ucca 46. szám. 180

BUTOROZOTT szoba központban kiadó, esetleg irodának is. Rimanóczy-ucca 12. fszt. 2. 191

FIATAL házaspár keres egy szobás, konyhás lakást, lelépést fizetek, ügynökökkel nem tárgyalok. Cím: Sonnenfeld nyomda portásánál. Ny

ALKALMAZÁS

MINDENES főzőnőt jó bizonyítványokkal keres kis család. Cím a Hegedüs hirlapirodában.

NEVELŐNŐNEK ajánlkozok intelligens magyar leány, 1-2 gyermek mellé. Vidékre is elmegy. Cím Hegedüs hirlapirodába kér. 1000

NÉMET kisasszonyt keresek 9 éves fiamhoz. Címeket a Hegedüs hirlapirodába kérek. 11

TAKARITÓNŐT azonnalra keresek garsonlakás takarításához. Jelentkezni a Nagyvárad kiadótálában Károly herceg (Szilágyi Dezső) ucca 6.

ÜZLETBE ügyes, románul tudó 14-15 éves leány tanulónak felvétetik. Cím Hegedüs hirlapirodában. 150

MINDENES szakácsné aki minden házi munkát vállal 4 éves kislával azonnalra ajánlkozok. Károly herceg (Szilágyi Dezső) ucca 26. Istvánffyknál. 146

JÓL főző szakácsné csakis jó bizonyítvánnyal rendelkező felvétetik Komlós Aladárnál, Szaniszló-ucca 11. 163

TÖBB évi gyakorlattal bíró pénztárosnő állást keres. Cím a Hegedüs hirlapirodába kérek. 156

SZÁRAZ dadát keresek hét hónapos gyermekekhez. Dr Keszler, Szaniszló-ucca 1. b. szám. 157

DEUTSCHES Fräulein mit guten Zeugnissen sucht Stelle als Erzieherin. Adr.: Irma Knöthner Salonta-Mare Pétő-ucca 13. 186

SZOBALÁNY október 1-re 500-600 lei fizetéssel felvétetik. Kifutó fiú vagy leány azonnalra felvétetik. Berdach, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 6. emelet. 182

KERESKEDŐ tanuló felvétetik fizetéssel az Oláry I. céghez. 183

GYAKORLOTT gépirónót perfect román-magyar nyelvtudással, lehetőleg azonnali belépésre, valamint egy fiatal gyakornokot keres a Pátria vagon gyár Vlaicu Aurél (Vámház) ucca 6. 178

KERTÉSZ kerestetik mielőbb a nagyvárad sörgyárnál. 179

SZOPTATÓS dajkának ajánlkozom Pataki Mária, Bábaképzde. 181

KERESEK azonnalra egy jó házmesternőt, aki mosást és vasalást vállal. Csengeri-ucca 10. 187

KÖNYVELŐ azonnali belépésre állást keres. Cím a Hegedüs hirlapirodába kérek.

MINDENES azonnali belépésre felvétetik Szántó tőzsde Szaroveszky-ucca (Nagyhid mellett).

CUKORKA, csemege nagykereskedés bevezetett ügynököt keres fizetéssel. Ajánlatot Pátria címre Hegedüs hirlapirodába. 188

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ egy jó karban levő szalon sürgősen, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. Megtekinthető csak délután 2-4-ig. 154

EGY keveset használt sötétkék öltöny magas termetre eladó. Horia (Báthory) ucca 16. ajtó 10. 916

TELJESEN új 18 kötet Pallas lexikon olcsón eladó. Cím Hegedüs hirlapirodában. 900

RAGLÁN TÉLIKABÁT és ÖLTÖNY SZÖVETEK

nagy választékban és olcsó árban

SZÉKELY

postóházban, Kossuth u. 5

ELADÓ egy új fekete férfi őszi felöltő. Lakatos-ucca 11. szám Bárányné. 165

ELADÓ angol szerkezetű zongora antik butorok, porcellánok. Mund, Gerliczy-ucca 4. 164

David és Kohn
uri szabók Teleky-u. 4

Elsőrendű ruhát készítenek hozott, valamint saját bel- és külföldi szövetekből

EGY nagy helyiség irodának, üzletnek vagy raktárnak kiválóan alkalmas Ferdinánd király (Rákóczi) uti központban kiadó. Cím Hegedüs hirlapirodában. 184

ELADÓ egy üstház Pável-u. 28. sz. alatt. Ugyanott egy szabó kerestetik, aki a fiúarváz helyiségében ruhajavitást napszámra vállal. 193

ELADÓ jutányosan díófaebédlő, hosszú, fekete zongora, szőnyeg, fürdőkád, vízmelegítővel, gyermekvaságy, varrógép. Cím Hegedüs hirlapirodában. 192

NYAKKENDŐ javítást minden fazonban vállalkozó Iványi Ödön-ucca 4. udvarban. 185

KÜLÖNFÉLÉK

IZR. háztól kosztot keresek kiadásra. Seilerné, Sonnenfeld iroda.

TÖBB éve fennálló szabásati és varró szakiskola október 1-én kezdődik meg. Ugyanott angol, francia és gyermek ruhák kiszabását kedvező díj mellett elvállalják. Szabást 6 h-t alatt lehet megtanulni pesti módszer szerint Schlauch-tér 2. 136

A hét végén Berlimbe utazom, megbízásokat elfogadok. Mózes, Cuza Voda (Szacsavay) ucca 24. 173

E hó 16-án találtam egy vadászkutyát. Igazolt gazdája jelentkezzen Cuza Voda (Szacsavay) ucca 89. 189

KÉT iskolás gyermeket (12-16 éves) teljes ellátásra elvállalok, zongora használat. Cím Hegedüs hirlapirodában. 190

**Utlevél és
Vizum-okat csakis**

Kálmán & Szirmai

intézet gyorsan, pontosan és olcsón

Díjmentes felvilágosítás

Megnyílt!

Megnyílt!

SCHWARTZ ALADÁR

új ókszer üzlete

Str. Vulcan Nagy Sándor-utca 1 sz. alatt

Brilláns, arany és ezüst tárgyakból dúz választék, saját modernül berendezett műhelyben megrendelések, felújítások, és javítások elvállalnak. 885

**Utleveleket,
Vizumokat**

a leggyorsabban és a legpontosabban

elintéző,

Díjmentes felvilágosítás

SCHREIER

Tisza Kálmán-tér 1 sz.

Vármegyeháza mellett.

Diák egyenruhák

csinos kivitelben

legjutányosabban

Wolláknál

Str. Cogălniceanu (Várad Zsigmond-utca) 11, a Tűzoltó-laktanyával szemben

Lakás

Rákóczi-uton

2 parkettes szoba, fürdőszoba, konyha, előszoba, azonnal beköltözhető.

„Ardeal” Str. Postei (Uri-u.) 8

SIMON SÁNDOR

Ügynökségi Iroda

Nagyvárad, Pável-utca 22 sz.

Keres: kisebb házakat beköltözhető lakással, valamint átadó lakásokat. Elvállalok: magánpénzek kihelyezését kedvező feltételek mellett. Aján: Egy eladó szőlőt s egy föld-birtokot. Eladó: antik biedermeier zongora d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig.

Nadrágulya levelet és gyökereket

fenyőborokat, anyarozsot beléndeket, csudafalevelet, csipett ürmet, hársfavirágot és egyéb

gyógynövényeket vesz

és mintázott ajánlatokat kér

Schönberger Herman

Presov, Császlóvár

ELADÓ HÁZAK

Szilágyi Dezső-u. Uri-uccán, Szent János-u. Szaniszló-u. Hodossi-u. Bunyitav Liget, Mocsár-u. Páris-u. Gyár-u. Kolozvári-u. Smetka-u. Hodosi-u. Berkovits-u. Szőlőtelep, Damjanich-u. és még a város minden részében beköltözhető házak 65 ezer leitől 3 millióig, vannak lakások, üzletek, szőlők, földek, birtokok. Ha lakását, házát, földjét, butorozott lakását eladni, kiadni, cserélni akarja forduljon bizalommal hozzám, diszkréten azonnal elintézem. Lakásokat 24 órán belül eladok. — Bizományba bármit elfogadok.

WEISZ GIZI közvetítő irodája

Nyomda-utca 4. (Szaniszló-u. sarok)

ZENEAKADÉMIAI

KOTTÁK

Bach—Bartók
Bach—Szendy
Chován iskola
Beyer iskola
Bertini—Chován
Czerny—Szendy
Thomán gyakorlatok stb stb.

és minden más kotta kapható a

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

zenemű osztályában

B-wdui REGELE FERDINAND No. 9

Özv. Petriné látszerész ületében Steppercuk-rásza mellett. Tekintsemeg

HERBST ókszerész

óra raktárát, a kirakalban az árat. Brilláns, aranyat, ezüstöt, órákat olcsón ot vásárolhat. Brilláns karórákért 20-25-30 ezer leit fizetek, arany ezüstért a legmagasabb árat adok.

Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad